

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “สภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดสกลนคร 4 ปี พ.ศ.2557 – 2560” และผลของการวิจัยมีสาระสำคัญลำดับขั้นตอนของการวิจัยโดยสรุปดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งหัวหน้ากลุ่ม/หัวหน้าฝ่าย จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 63.60 มีประสบการณ์การทำงานด้านการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดระหว่าง 4 – 6 ปี จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 45.80 ตามลำดับ

2. การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดสกลนคร 4 ปี พ.ศ.2557 – 2560 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ($\bar{x} = 3.13$) มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.91 – 3.33 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา ($\bar{x} = 3.33$) อยู่ในระดับปานกลางรองลงมาคือด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT) ($\bar{x} = 3.31$) อยู่ในระดับปานกลางส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านสภาพทั่วไป ($\bar{x} = 2.91$) อยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ โดยสามารถสรุปผลในแต่ละด้าน ได้ดังนี้

2.1 ด้านสภาพทั่วไปโดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.91$) มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.77 – 3.07 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดสกลนคร พ.ศ.2557 – 2560 ได้บูรณาการกับส่วนราชการทุกภาคส่วน ($\bar{x} = 3.07$) อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดสกลนคร พ.ศ.2557 – 2560 ดำเนินถึงการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน ภาคประชาสังคม

และภาคประชาชน ($\bar{x} = 3.00$) อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดสกลนคร พ.ศ.2557 – 2560 สอดคล้องและให้ความสำคัญกับแผนในระดับต่างๆ ($\bar{x} = 2.77$) อยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ

2.2 ด้านสถานการณ์และแนวโน้มโดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.98$) มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.83 – 3.06 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดสกลนคร พ.ศ.2557 – 2560 ได้คำนึงถึงสถานการณ์ทางการเมือง และสภาพทางสังคมของจังหวัดสกลนคร ($\bar{x} = 3.06$) อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ข้อมูลของแผนพัฒนาจังหวัดสกลนคร พ.ศ.2557 – 2560 ยังไม่มีการวิเคราะห์เชิงแนวโน้ม ($\bar{x} = 3.04$) อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดสกลนคร พ.ศ.2557 – 2560 สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ($\bar{x} = 2.83$) อยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ

2.3 ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมโดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.31$) มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.25 – 3.41 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดสกลนคร พ.ศ.2557 – 2560 ได้ใช้ข้อมูลการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก ที่มีความน่าเชื่อถือ ($\bar{x} = 3.41$) อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดสกลนคร พ.ศ.2557 – 2560 ได้ใช้ข้อมูลการวิเคราะห์ปัจจัยภายใน ที่มีความน่าเชื่อถือ ($\bar{x} = 3.37$) อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ความเหมาะสมของระยะเวลาในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดสกลนคร พ.ศ.2557 – 2560 ($\bar{x} = 3.25$) อยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ

2.4 ด้านประเด็นยุทธศาสตร์และการพัฒนาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.33$) มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.25 – 3.39 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ความรู้ความเข้าใจของบุคลากรที่รับผิดชอบด้านการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดสกลนคร เกี่ยวกับการเขียนโครงการในแผนพัฒนาจังหวัดสกลนคร พ.ศ.2557 – 2560 ($\bar{x} = 3.39$) อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ผู้บริหาร หัวหน้าส่วนราชการ ผู้แทนภาคเอกชน ผู้แทนภาคประชาสังคม มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของแผนพัฒนาจังหวัดสกลนคร พ.ศ.2557 – 2560 อย่างแท้จริง และแผนงาน/โครงการ ในแผนพัฒนาจังหวัดสกลนคร พ.ศ.2557 – 2560 เป็นแผนงาน/โครงการที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง ($\bar{x} = 3.38$) อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ วิสัยทัศน์ของแผนพัฒนาจังหวัดสกลนคร

พ.ศ.2557 – 2560 มีลักษณะกว้าง ไม่สามารถนำไปสู่การกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน ($\bar{x} = 3.25$) อยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดสกลนคร พ.ศ.2557 – 2560 จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล สามารถสรุปผลได้ดังนี้

3.1 จำแนกตามคุณลักษณะด้านระดับตำแหน่ง โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 พบว่าสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดสกลนคร พ.ศ.2557 – 2560 ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.2 จำแนกตามคุณลักษณะด้านประสบการณ์การทำงานด้านการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 พบว่าสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดสกลนคร 4 ปี พ.ศ.2557 – 2560 ในภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. สรุปแนวทางการพัฒนาและแก้ไขปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดสกลนคร 4 ปี พ.ศ.2557 – 2560 ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ คือ การส่งเสริมให้ผู้บริหาร หัวหน้าส่วนราชการ เจ้าหน้าที่ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนภาคเอกชน ผู้แทนภาคประชาสังคม ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด เพราะแผนพัฒนาจังหวัดถือเป็นเครื่องมือ หรือกลไกสำคัญในการแก้ไขปัญหาของประชาชน เป็นเครื่องมือในการกำหนดทิศทางการพัฒนาจังหวัดสกลนคร การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดสกลนครต้องอาศัยข้อมูลในการวิเคราะห์ที่มีความครบถ้วน ถูกต้อง และสมบูรณ์ มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ในการจัดส่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้กับจังหวัดในการวิเคราะห์ตนเอง เพื่อสะท้อนแนวทางการเสริมสร้างจุดแข็งและโอกาสในการพัฒนา อีกทั้งสะท้อนแนวทางการแก้ไขจุดอ่อน ซึ่งนับว่าเป็นปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาจังหวัดและที่สำคัญการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวต้องสะท้อนถึงความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างแท้จริง การเปรียบเทียบศักยภาพของจังหวัดกับคู่แข่งก็มีความสำคัญ เพื่อให้จังหวัดสามารถผลักดันและพัฒนาศักยภาพที่เป็นจุดแข็งให้มีความโดดเด่นกว่าคู่แข่งได้ การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดต้องมีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและศักยภาพการพัฒนา อีกทั้งการจัดอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

กับการจัดทำแผนเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในแผนพัฒนาจังหวัด ทิศทางการพัฒนา ประเด็นยุทธศาสตร์ เพื่อสามารถเขียนแผนงาน/โครงการที่สะท้อนถึงสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชน รวมทั้งการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ เพื่อบรรจุในแผนพัฒนาจังหวัด และสามารถเสนอขอรับการจัดสรรงบประมาณได้ทันตาม กำหนดเวลา

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการวิจัย พบว่า สภาพปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดสกลนคร 4 ปี พ.ศ. 2557 – 2560 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ธนากร รวิยะวงศ์ (2558, หน้า 102) ทำการวิจัยเรื่อง การจัดทำแผนพัฒนา จังหวัดกาฬสินธุ์ พ.ศ.2557 – 2560 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไขปัญหา แผนพัฒนาจังหวัดกาฬสินธุ์ ในฐานะเครื่องมือในการสร้างความเป็นเอกภาพในเชิง ยุทธศาสตร์และการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันของส่วนราชการในระดับพื้นที่ โดยการวิจัยเชิงสำรวจ ซึ่งแบ่งด้านการศึกษาออกเป็น 12 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการกำหนด วิสัยทัศน์การพัฒนาจังหวัด 2) ด้านข้อมูลที่ใช้ประกอบการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด 3) ด้านการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกและภายใน (SWOT) 4) ด้านการให้ความสำคัญ กับแผนทุกระดับ 5) ด้านการแก้ไขปัญหาพื้นที่ 6) ด้านประเด็นยุทธศาสตร์และเป้าประสงค์ 7) ด้านตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย 8) ด้านกลยุทธ์ 9) ด้านแผนงาน/โครงการ 10) ด้านบุคลากร 11) ด้านระยะเวลาดำเนินการ และ 12) ด้านการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจเอกชนและด้าน ประชาสังคม พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด กาฬสินธุ์อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

ผลการศึกษาสภาพปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดสกลนคร 4 ปี พ.ศ.2557 – 2560 ทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็น ว่า ถึงแม้ว่าการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดสกลนครจะเป็นไปตามข้อเสนอของงบประมาณ และ มีความสอดคล้องกับแผนในระดับต่างๆ แต่การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด 4 ปีพ.ศ.2557 – 2560 ยังไม่สามารถตอบสนองสภาพปัญหา ความต้องการ และศักยภาพการพัฒนา ของพื้นที่ได้อย่างแท้จริง ทั้งนี้ เพราะข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ (SWOT) เป็นข้อมูล ที่ไม่ครบถ้วน คลอบคลุมทุกประเด็น และยังขาดการเปรียบเทียบข้อมูลในระดับภาค เนื่องจากข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลจำเพาะของจังหวัดสกลนครที่เปรียบเทียบเฉพาะ

ในกลุ่มจังหวัดสนุกเท่านั้น (สกลนคร นครพนม มุกดาหาร) ประกอบกับการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกเป็นความคิดเห็นในเชิงทั่วไป ไม่มีข้อมูลสนับสนุนที่เพียงพอ ผู้แทนภาคเอกชน ผู้แทนภาคประชาสังคมที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดสกลนครไม่ให้ความคิดเห็นในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำไปกำหนดวิสัยทัศน์ของจังหวัดอย่างแท้จริง การกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ และตัวชี้วัดของแผนพัฒนาจังหวัดมีลักษณะกว้าง ไม่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธันยาพร พุทธวงศ์ (2553, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของภาคประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดลำปาง ผลการวิจัยพบว่า ภาคประชาชน ยังขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทของตน และไม่คอยให้ความสำคัญต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดลำปาง ขาดการบูรณาการร่วมกันของแผนในระดับชุมชน หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ กับแผนพัฒนาระดับจังหวัด และการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดที่เป็นลักษณะกว้างเกินไปทำให้ภาคประชาชนในระดับล่างไม่ได้เข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมของการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดลำปางอย่างแท้จริง อีกทั้งบุคลากรของส่วนราชการยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจในการแผนงาน/โครงการให้สะท้อนสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างถูกต้อง ข้อจำกัดด้านเวลาที่มีการเปลี่ยนแปลงบ่อยยังเป็นปัญหาในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดที่ต้องมีการรวบรวมข้อมูล การระดมความคิดเห็นในบางระดับลงไป เพื่อให้การขออนุมัติแผนพัฒนาจังหวัด เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณได้ทันตามเวลาที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับ รุ่งทิพย์ เหล็กดี (2551, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและงบประมาณของสำนักงานจังหวัดเชียงใหม่ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2550 พบว่าระยะเวลาในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและงบประมาณ มีความเร่งด่วนและจำกัด ทำให้การจัดทำแผนพัฒนาและงบประมาณไม่สมบูรณ์และไม่ครอบคลุม

2. การเปรียบเทียบปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดสกลนครแตกต่างตามคุณลักษณะส่วนบุคคล ด้านระดับตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงานด้านการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด โดยจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล ดังนี้

2.1 ระดับตำแหน่ง ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มที่มีระดับตำแหน่งที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดสกลนคร โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประภาพร คำสงค์ (2554, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาการจัดทำ

แผนพัฒนาจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่าบุคลากรที่มีระดับตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดสกลนคร โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

2.2 ประสิทธิภาพการทำงานด้านการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ผลการศึกษา พบว่า บุคลากรที่มีประสิทธิภาพการทำงานด้านการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดสกลนคร 4 ปี พ.ศ.2557 – 2560 โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ เนื่องจากบุคลากรที่มีประสิทธิภาพด้านการจัดทำแผนน้อย (ระหว่าง 1 – 3 ปี และ ระหว่าง 4 – 6 ปี) อาจยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการและความสำคัญของแผนพัฒนา จังหวัด รวมทั้งการวิเคราะห์ข้อมูลการกำหนดวิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด ในแผนพัฒนาจังหวัดยังไม่กว้างและชัดเจน ซึ่งแตกต่างจากบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ การจัดทำแผนตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป ซึ่งจะมีประสิทธิภาพและสั่งสมความรู้ความสามารถ ด้านการทำแผนพัฒนาจังหวัดพอสมควร จึงมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดทำแผน และความสำคัญของแผนพัฒนาจังหวัด ซึ่งสอดคล้องกับ ประภาพร คำสงค์ (2554, หน้า 88) ทำการวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดสกลนคร พบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดที่มีประสิทธิภาพการทำงาน ไม่เกิน 10 ปี 21 – 30 ปี และมากกว่า 30 ปี มีความคิดเห็นสภาพปัญหาในการจัดทำแผน ด้านนโยบาย และด้านบริหาร แตกต่างกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำแผนที่มีประสิทธิภาพการทำงาน ระหว่าง 11 – 20 ปี

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหการจัดทำ แผนพัฒนาจังหวัดสกลนคร 4 ปี พ.ศ.2557 – 2560 ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดสกลนคร ควรมุ่งเน้นด้านการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม (SWOT) โดยการสนับสนุน เน้นย้ำในส่วนราชการ หน่วยงาน มีการจัดเก็บ ข้อมูล สถิติต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ปัจจัย (SWOT) ให้มีความครบถ้วน สมบูรณ์ และจัดส่งให้สำนักงานจังหวัดสกลนครตามเวลาที่กำหนด

1.2 การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดสกลนคร ควรมุ่งเน้นด้านประเด็น ยุทธศาสตร์และการพัฒนาโดยการสนับสนุนให้หัวหน้าส่วนราชการ นายอำเภอ ปลัดอำเภอ เจ้าหน้าที่ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนภาคเอกชน และผู้แทน ภาคประชาสังคม ให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นต่อการจัดทำ แผนพัฒนาจังหวัด ในด้านการวิเคราะห์สถานการณ์สภาพแวดล้อม และด้านการกำหนด ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด เพื่อสามารถตอบสนองความต้องการ และแก้ไขปัญหา ของประชาชน ในพื้นที่ได้อย่างแท้จริง

1.3 การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดสกลนคร ควรให้การสนับสนุนให้หัวหน้า ส่วนราชการ นายอำเภอ ปลัดอำเภอ เจ้าหน้าที่ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทน ภาคเอกชน และผู้แทนภาคประชาสังคมเข้าร่วมประชุมด้วยตนเอง เพื่อแสดงความคิดเห็น ในการกำหนดวิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์และตัวชี้วัด โดยวิธีแบ่งกลุ่มแบบผสมผสาน ระหว่างบุคลากรที่มีประสบการณ์มากและบุคลากรที่มีประสบการณ์น้อย เพื่อให้เกิด ผลสัมฤทธิ์ต่อการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดสกลนคร

1.4 จากสภาพปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดสกลนครที่แตกต่างกัน ตามประสบการณ์ด้านการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ควรสนับสนุนให้ส่วนราชการจัดทำ คู่มือประกอบการจัดทำแผน มีการจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT) และข้อมูลเกี่ยวกับการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาสภาพปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดสกลนคร เปรียบเทียบกับแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาภาค

2.2 ควรทำการวิจัยเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดสกลนครในประเด็น ยุทธศาสตร์และการพัฒนาในเชิงคุณภาพ หรือการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR)

2.3 การศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดทำ แผนพัฒนาจังหวัดเพิ่มขึ้น เช่น การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การเมืองหรือวัฒนธรรม ในองค์กร การพัฒนาทรัพยากรบุคคล การจัดการภาครัฐแนวใหม่ เป็นต้น โดยใช้สถิติ อื่นๆ เช่น ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ การวิเคราะห์ การถดถอยพหุคูณ และการวิเคราะห์ เส้นทาง เป็นต้น

2.4 ควรมีการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบสภาพปัญหาการจัดทำแผนพัฒนา
จังหวัดสกลนครของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดระหว่างสังกัด
บริหารราชการส่วนกลาง กับสังกัดบริหารราชการส่วนภูมิภาค

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร